Zadanie publiczne pn. **Parafia rzymskokatolicka na Mazowszu-Szelków 1402-2026** współfinansowane ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego.

Jan Mironczuk

Mieszkańcy w świetle aktów chrztów, małżeństw i zmarłych 1886-1918[1]

oraz danych statystycznych 1906

Prowadzenia ksiąg metrykalnych przez Kościoły i związki wyznaniowe

Obowiązek prowadzenia rejestrów ochrzczonych i małżeństw w Kościele katolickim wprowadziły uchwały soboru trydenckiego. Synod piotrkowski w 1607 r. potwierdził ten obowiązek, wprowadzając też rejestry bierzmowanych i przyjmujących *Najświętszy Sakrament* na Wielkanoc. W 1614 r. *Rytuał Rzymski*, a za nim w 1631 r. kolejny synod piotrkowski nałożył obowiązek prowadzenia rejestrów zmarłych[2].

Księgi metrykalne spisywane były po łacinie do 1808 r. Na mocy art. 69 *Konstytucji* Księstwa Warszawskiego z 22 lipca 1807 r.[3] i dekretu króla saskiego i księcia warszawskiego Fryderyka Augusta z 27 stycznia 1808 r. wprowadzono *Kodeks Napoleona*, przewidujący powołanie do życia świeckich urzędów stanu cywilnego, które miały być prowadzone w każdej gminie Księstwa Warszawskiego dla wszystkich religii i wyznań łącznie. Mimo że zgodnie z założeniami na czele urzędów stanąć mieli urzędnicy świeccy, jednak w praktyce czynności rejestracji stanu cywilnego nadal wykonywali duchowni. Księgi stanu cywilnego spisywano od 1808 r. w języku polskim w dwóch egzemplarzach, tzw. unikacie i duplikacie.

Sytuacja taka istniała do 1826 r., kiedy to wszedł w życie *Kodeks cywilny* Królestwa Polskiego, który złączył akta stanu cywilnego z metrykami kościelnymi poszczególnych wyznań. Przełożony parafii danego wyznania pełnił jednocześnie funkcję urzędnika stanu cywilnego. Dla religii niechrześcijańskich (judaizm, islam) akta stanu cywilnego prowadzić mieli początkowo burmistrzowie

[1] Por. *Dzieje parafii pod wezwaniem Ducha Świętego w Węgrzynowie (1398-2020)*, Ostrołęka 2021, gdzie na ss. 361-380 znajduje się analogiczny artykuł, obejmujący dzieje mieszkańców tej niemal sąsiedniej wobec Szelkowa parafii w latach 1876-1918, stąd powtarzanie ogólnych treści. W prezentowanej pracy uwzględniono dodatkowo dane z *Pamjatnoj kniżki Łomżinskoj gubierni na 1906 god.*

[2] https://miastonowydwor.pl/artykuly/ksiegi-stanu-cywilnego, dostęp 25 sierpnia 2020 r.

[3] *Konstytucja* Księstwa Warszawskiego, http://libr.sejm.gov.pl/tek01/txt/kpol/1807.html, dostęp 25 sierpnia 2020 r.

lub zastępujący ich urzędnicy, a od 1830 r. rabini (dla wyznania mojżeszowego). W praktyce jednak burmistrzowie prowadzili te akta jeszcze przynajmniej przez kilkanaście lat[4].

W przypadku wyznania katolickiego w Królestwie Polskim od początku obowiązki urzędników stanu cywilnego przejęli księża-administratorzy parafii. Poszczególne kwestie w prowadzeniu akt metrykalnych regulowały przepisy art.71-74 wspomnianego kodeksu: *W chrześcianskich wyznaniach akta stanu cywilnego połączone będą z metrykami kościelnemi. W tym celu duchowny przełożony parafii, powinien, obok przepisów kościelnych, dopełniać oraz przepisy cywilne […] Duchowny jest urzędnikiem cywilnym tylko dla osób, dla których dopełnia obrzędu religijnego. W miejscach więc zamieszkałych przez osoby różnego wyznania, każdy udawać się winien do duchownego swego wyznania […] Każdy akt stanu cywilnego pisanym będzie na dwie ręce, to jest: w księdze, która pozostanie na miejscu, i w księdze która corocznie składaną będzie do Archiwum Hypotecznego. (Sądu Pokoju […] Pierwsza służyć będzie na tak długi czas, póki miejsce do zapisywania aktów wystarczy; druga tylko na rok jeden. Dla każdego rodzaju aktów, to jest: urodzenia, małżeństwa, i śmierci, będzie oddzielna księga miejscowa. Co się dotyczy aktów, które na drugą rękę pisane i corocznie do Archiwum Hypotecznego (Sądu Pokoju) składane być mają, te powinny być pisane w jednej księdze z trzech części złożonej. Gdyby zaś która z tych części nie wystarczała na wpisanie biegnących aktów, założonym będzie tom następny, służący tylko do końca roku […] Utrzymujący księgi, powinien przed ich użyciem, każdą stronnicę od pierwszej do ostatniej liczbą oznaczyć, a osoba od Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości wyznaczona, powinna karty przeliczyć, swoją cyfrą każdą kartę oznaczyć, i zaświadczyć z wielu kart księga się składa […] Utrzymujący księgi, zamknie je przy końcu każdego roku. W ciągu roku następnego, osoby od Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości upoważnione, mają oba egzemplarze ksiąg sprawdzić, spisać w obu egzemplarzach krótki protokół sprawdzenia, odebrać egzemplarz przeznaczony do składu Archiwum Hipotecznego (Sądu Pokoju), i złożyć go w temże Archiwum. Protokół sprawdzenia zawierać ma w sobie zaświadczenie zgodności obu egzemplarzy*[5].

W ramach represji po powstaniu styczniowym władze carskie wszczęły rusyfikację, także w zakresie dokumentacji urzędowej (i kościelnej). Począwszy od 1 stycznia 1868 r. księgi metrykalne prowadzono w języku rosyjskim. Ta sytuacja istniała do jesieni 1915 r., tj. ofensywy, przełamania frontu i zajęcia b. Królestwa Polskiego przez Niemców, którzy pozwolili na ponowne prowadzenie dokumentacji kościelnej w języku polskim.

System rejestracji stanu cywilnego wprowadzony w 1825 r. utrzymał się do 1945 r. Dekret z 25 września 1945 r.[6](z mocą obowiązującą od 1 stycznia 1946 r.) wprowadził powszechną, państwową i jednolitą dla całego kraju rejestrację stanu cywilnego przez nowe organy administracji państwowej - urzędy stanu cywilnego (podlegały wówczas Ministerstwu Administracji Publicznej), którym przekazano wcześniejsze księgi metrykalne do 1946 r.

---

[4] Tak było np. wobec Żydów ostrołęckich – J. Mironczuk, *Żydzi w powiecie ostrołęckim do I wojny światowej*, Ostrołęka 2011, s. 46-48.

[5] *Kodeks Cywilny Królestwa Polskiego (Prawo z r. 1825) objaśniony motywami do prawa i jurysprudencyą*, zebrał Juliusz Walewski, sędzia przy Sądzie Appellacyjnym Król. Pol., Warszawa 1872, s. 44-45, http://www.bibliotekacyfrowa.pl/Content/78267/PAd_16854.pdf, dostęp 25 sierpnia 2020 r.

[6] Art.3 *Dekretu z dnia 25 września 1945 r. Prawo o aktach stanu cywilnego,* http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19450480272, dostęp 25 sierpnia 2020 r.

Parafia Szelków w liczbach

Przechodząc już do akt parafii Szelków, należy zauważyć, że do postawionego w tytule okresu są one niekompletne (Tab. 1), po części zachowane w unikacie, po części w duplikacie. Do 1902 r. są to unikaty, a więc przechowywane w danym czasie u administratora parafii, spisywane dla każdej kategorii (śluby, urodzenia-chrzty, zmarli) oddzielnie. Zachowała się od początku wskazanego okresu Księga zmarłych[7]. Księga urodzonych-chrztów najstarsza obejmuje lata 1888-1894[8]. Jeśli chodzi o śluby, to w unikacie jest to jedna księga[9].

Tab. 1. Mieszkańcy parafii Szelków w liczbach w latach 1886-1918

Rok	Śluby	Chrzty	Zmarli	Przyrost naturalny
1886			110	
1887			87	
1888		193	75	118
1889		185	114	71
1890	51	195	102	93
1891	45	198	99	99
1892	41	165	161	4
1893	33	202	124	78
1894	35	179	80	99
1895	47	195	79	116
1896	27	191	106	185
1897	25	188	130	58
1898	24	187	126	61
1899	30	180	82	98
1900	40	184	92	92
1901	35	173	81	92
1902	32	184	79	105
1903	34	159	96	63
1904	31	166	100	66

[7] APW-P, USC Szelków. Rejestracja aktów urodzenia, małżeństw, zgonu – parafia Szelków (dalej: ASC Szelków) 1888-1918, sygn. 2 (Akta o umierszichsia om 1886 g. do 1894 g.).

[8] APW-P, ASC Szelków, sygn. 1(oryginalny tytuł zaginął, polski częściowo zniszczony ze słowami: Urodzeń od…).

[9] APW-P, ASC Szelków, sygn. 6 (oryginalny tytuł zaginął, polski: Akta Zaślubionych od 1890 do 1902 roku. Szelków).

1905	24	172	97	75
1906	30	154	100	54
1907	33	160	98	62
1908	33	161	84	77
1909	28	149	82	67
1910	27	166	70	96
1911	23	166	75	91
1912	26	142	71	71
1913	21	135	78	57
1914	30	149	99	50
1915	12	114	137	-23
1916	18	96	105	9
1917	27	98	113	-15
1918	39	93	94	-1
1886-1918 łącznie	932	5079	3226[-197]	2050

Źródło: APW-P, ASC Szelków.

Uwaga: Przyrost naturalny odnosi się dopiero od 1888 r. (od urodzeń), stąd odjęto zmarłych z lat 1886-1887.

Od 1903 r. zachowane są duplikaty, a więc w jednej księdze, podzielonej na 3 części, zapisane kolejno: urodzenia, małżeństwa, zgony. Pierwsza księga zachowała się z tytułem oryginalnym (Duplikat Aktow Graždanskogo Sostojanija Szelkowskogo Prichoda o rodiwszichsia, brakosoczetawszichsia i umierszich za 1903 god)[10], za lata 1904-1907 z późniejszym polskim tytułem (Akta stanu cywilnego parafii rzymskokatolickiej w Szelkowie 1904/1905/1906/1907 r.)[11], za lata 1908-1911 bez tytułu[12], za lata 1912-1913 oraz 1915 – z oryginalnym tytułem rosyjskim, za 1916 już z oryginalnym polskim tytułem (Duplikat Akt Stanu Cywilnego za rok 1916 parafii Szelków[13]), zaginęły oryginalne tytuły za lata 1917-1918.

W latach 1890-1918 zawarto w parafii 932 śluby, czyli średnio 32,14.ślubów/rok. Najwięcej ich zawarto w 1890 r.(51), najmniej w 1915 r. (12), co było spowodowane nadciągającym frontem i

[10]APW-P, ASC Szelków, sygn. 9.
[11] APW-P, ASC Szelków, sygn. 10-13.
[12] APW-P, ASC Szelków, sygn.14-17.
[13] APW-P, ASC Szelków, sygn.22.

wreszcie jego przejściem w lecie tego roku. Dodatnio wyróżnia się pierwsza połowa lat 90. XIX w., ujemnie - następny po przejściu frontu (i ogromnych zniszczeniach) rok 1916. Społeczny obraz mieszkańców parafii można wydobyć już po „wewnętrznym" wejrzeniu do akt małżeństw (zob. dalej).

W latach 1888-1918 administrator parafii ochrzcił łącznie 5079 dzieci, czyli średnio 163,84/rok. Dodatnio wyróżniają się lata 90. XIX w. (najwięcej, bo 202, chrztów odbyło się w 1893 r.), ujemnie „rok frontu" i następne po nim lata 1916-1918.Trudna sytuacja nowonarodzonych w czasie wojny występowała na całym Mazowszu[14] oraz innych dzielnicach „frontowych".

W latach 1886-1918 odnotowano na terenie parafii 3226 zgonów. Najwięcej osób zmarło w 1892 r. – 161, a potem w 1915 r. (137). Druga data nie dziwi, zastanawia natomiast pierwsza –okazuje się, że w latach 1892-1894 Mazowsze (i całą Kongresówkę) nawiedziła epidemia cholery azjatyckiej, która najmocniej dotknęła najuboższe warstwy społeczne[15]. W przypadku omawianej parafii duża śmiertelność, poza wskazanym 1892 r., wystąpiła jeszcze w 1893 r. (124 zgony), by w następnym roku spaść już poniżej średniej (80 zgonów). A średnia za badany okres wyniosła 97,76/rok.

Na koniec już tej analizy liczbowej z akt, należy zwrócić uwagę na przyrost naturalny. Za lata 1888-1918 różnica między narodzinami żywymi/chrztami a zgonami wyniosła 2050 osób, co średnio daje 66,13/rok. Dodatnio wyróżnia się rok 1896, gdy wyniosła ona 185, a ujemnie rok 1915 (-23). Jeżeli weźmiemy pod uwagę liczbę ludności katolickiej za 1905 r. – 4377 osób (Tab. 2), to współczynnik przyrostu naturalnego (75 osób) wyniósł wtedy 17,14 promili. Nawet po uwzględnieniu średniej przyrostu na rok, współczynnik nie spadał, oczywiście wyłączając lata wojny i cholery z 1892 r., poniżej 15 promili.

Bardzo interesującym źródłem badanego zjawiska jest *Pamjatnoja kniżka Łomżinskoj gubierni na 1906 god*. Dane w niej zawarte (Tab. 2), oparte na pierwszym powszechnym spisie ludności Imperium Rosyjskiego z 28 stycznia/9 lutego 1897 r., zostały zaktualizowane zwykle na pierwszą połowę 1905 r.

Miejscowości wchodzące do parafii Szelków leżały na terenie gmin: Sielc (14 miejscowości), Smrock (13 miejscowości); łącznie 27 miejscowości. Należy od razu zauważyć, że w 2-óch miejscowościach występowali wyłącznie nie-katolicy. Pierwsza z nich to Rubinsztejnszczyzna, gdzie zamieszkiwało 81 żydów. Brakuje tej miejscowości na mapie z 1864 r., a nawet na rosyjskiej mapie z lipca 1915 r.[16], a więc w obliczu frontu, nie wspominając już o mapach z początku II RP. Wracając do wspomnianej mapy z 1915 r., należy odnotować, że naniesione na niej liczby gospodarstw/budynków mieszkalnych są często niższe niż te z 1905 r., co sugerowałoby, że naniesiono je jednak po przejściu frontu. I takie spadki wynoszą przykładowo: Szelków Szlachecki –z 21 do 10, Strachocin Włościański – odpowiednio: 28 i 25, Laski: 24 i 11, Smrock: 17 i 12, Ciepielewo: 59 i 38. Rubinsztejnszczyzna więc, osada *fabryczna* (możliwe, że tartak i młyn oraz sklep - 3 *zakłady handlowo-przemysłowe* –Tab. 2), założona prawdopodobnie przez Rubinsztejna (Rubinsteina), przedsiębiorcę zapewne z Makowa,

[1414] Por. sytuację w parafii w Ostrołęce w 1915 r. -J. Mironczuk, *Zmiany struktury narodowo-wyznaniowej powiatu ostrołęckiego od schyłku rządów carskich do Pierwszego Powszechnego Spisu Ludności*, w: *Lata przełomu. Ostrołęka-miasto i powiat 1914-1921*, Ostrołęka 2023, s. 16-19.

[15] Por. https://kwartalnik.irwirpan.waw.pl/wir/article/view/752, dostęp 14 sierpnia 2026 r.

[16]maps.mapywig.org/m/Russian_and_Soviet_maps/series/084K/XX9_Archiwum_WIG_VII.1915_LoC_G7010_s84_.R8.jpg, dostęp 14 sierpnia 2026 r.

„zniknęła” w 1915 r.[17] Osada była odległa 70 wiorst od Łomży i 9 od Makowa, gdy Szelków odpowiednio: 73 i 8, co oznaczałoby, że znajdowała się na wschód od Szelkowa, gdzieś między Kwiatkowem/Kwiatkowizną a Rostkami-Kapturami. Należałoby podjąć badania nad historią tej nieznanej dotąd osady.

Druga miejscowość nie-katolicka to Smrock-młyn w 1905 r., gdzie znajdowały się 2 budynki mieszkalne i 3 gospodarcze; łącznie mieszkało tam 4 luteranów. Na mapie z 1915 r., poza Smrockiem (miejscowość gminna), są natomiast Smrock-kolonia i Smrock-folwark. Chodzi zapewne o tę drugą nazwę, używano później jako Smrock-Dwór, gdzie znajdował się młyn wodny[18].

Tab. 2. Miejscowości należące do parafii Szelków –majątek i ludność (dane za 1905 r.)

z gminy Sielc								
Wieś	Ziemia- własność (w morgach)		Bud. mieszk. /gosp.	Ludność wg wyznań				
	szlachta	chłopi		katolicy	prawosł.	luteranie	żydzi	łącznie
Binduszka	-	205	16/36	144	-	-	-	144
Budy-Krasińskie	-	37	3/6	19	-	-	-	19
Czerniawy	77	-	3/8	33	-	-	-	33
Dąbrowa	-	36	2/4	17	-	-	-	17
Dąbrówka	-	61	9/20	76	-	-	-	76
Kwiatkowo/izna	4	-	2/2	9	-	-	7	16
Łaś	-	992	48/114	351	-	-	-	351
Olszewnica	-	119	6/15	121	-	-	-	121
Rostki - Kaptury	151	-	9/20	99	-	-	-	99
Rostki -Strużne	561	-	26/35	194	-	-	1	195
Sielc Nowy	1833	-	35/86	250	-	-	-	250
Sielc Stary	-	323	29/59	152	-	-	-	152
Sitno	-	32	3/7	20	-	-	-	20
Św. Rozalia	1200	51	4/4	30	-	-	-	30
z gminy Smrock								
Ciepielewo	1011	239	59/140	605	1	-	7	613
Daniłowo	61	34	5/8	65	-	-	-	65
Laski i osada żołn.	-	316	24/43	247	-	-	-	247
Magnuszew Mały	-	260	22/44	296	-	-	-	296
Magnuszew Wielki	-	118	22/42	279	-	-	-	279
Orzyc	-	227	19/26	294	-	-	-	294
Rubinsztejnszczyzna	-	-	5/10*	-	-	-	81	81
Smrock	-	398	17/37	182	-	-	-	182
Smrock młyn	25	-	2/3	-	-	4	-	4
Strachocin Szlach.	1071	-	20/43	180	-	-	-	180
Strachocin Włośc.	-	383	28/62	290	-	-	-	290
Szelków Szlach.	789	-	21/38	103	-	-	-	103
Szelków Włośc.	-	251	23/32+	321	-	-	-	321
Razem	6783	4082	441/942	4377	1	4	96	4478

Źródło: *Pamjatnaja kniżka Łomżinskoj gubierni na 1906 god*, s. 88-94.

[17] Wojska rosyjskie podejrzliwie, a często okrutnie traktowały Żydów w obliczu nadciągających Niemców, oskarżając - bezpodstawnie- pierwszych o szpiegostwo na rzecz drugich – por. *Księga Żydów ostrołęckich*, red. Z. Drezner, J. Gołota, Ostrołęka-Tel Awiw 2002, s, 48-49, 233-235, gdzie mowa o wysiedleniach, aresztach, niszczeniu zabudowań, brutalnym traktowaniu.

[18] https://www.bobrowydwor.pl/en/pensjonat/historia-obiektu-mala-elektrownia-wodna/, dostęp 14 sierpnia 2026 r.

Uwaga: ∗- miejscowość zamieszkała wyłącznie przez Żydów, bez własności ziemi, z 1 budynkiem murowanym (w innych miejscowościach nie było), z 3. zakładami handlowo-przemysłowymi.

\+ - miejscowość parafialna, z 1 budynkiem murowanym (kościół z 1814 r.), 3. zakładami handlowo-przemysłowymi.

Największymi i najludniejszymi osadami w parafii były: Ciepielewo (59 budynków mieszkalnych z 613 mieszkańcami, w tym 1 prawosławny i 7 żydów), Łaś (odpowiednio: 48 i 351), Szelków Włościański (23 i 321). Obok 4377 katolików, na terenie parafii mieszkało 96 żydów, 4 luteranów i 1 prawosławny. Wszyscy ci ludzie mieszkali w 441 domach, co średnio daje 10 osób/dom. Z wyjątkiem 1 budynku murowanego w Rubinsztejnszczyźnie i 1 w Szelkowie Włościańskim (kościół), pozostałe budynki były drewniane. „Najgęściej" zamieszkała była Rubinsztejszczyzna (16 osób/dom), „najluźniej" Szelków Szlachecki (niecałe 5 osób/dom).

Warto zwrócić uwagę na strukturę społeczną i własnościową. Parafię zamieszkiwała drobna szlachta i chłopi oraz wspomniani Żydzi. Do szlachty należało prawie 7 tys. morgów (morga to około 0,56 ha) ziemi łącznie: ornej, pastwisk, lasów i nieużytków, a do chłopów ponad 4 tys. morgów.

Nie da się precyzyjnie wyznaczyć liczebności obu stanów, jako że Ciepielewo, Daniłowo i Św. Rozalię zamieszkiwali zarówno szlachcice, jak i chłopi. Można jednak oszacować, że szlachty było około 1,5 tys., a chłopów około 3 tys. Nawet jak się ujmie duży majątek w Św. Rozalii (1200 morgów szlacheckich), to i tak *drobna* szlachta była 3-krotnie majętniejsza niż chłopi, chociaż w Czerniawach czy Rostkach mieszkała równie „gęsto" jak chłopi, chyba że miała większe domy.

Uwłaszczenie chłopów sprzed 40 lat nie mogło wyrównać znaczących dysproporcji majątkowych. Dobrze to widać na przykładzie Szelkowa Szlacheckiego (Nowego) i Włościańskiego (Starego), gdzie na 3-krotnie liczniejszą ludność przypadało 3-krotnie mniej ziemi i mieszkało prawie 3-krotnie więcej osób/dom. W ogóle najbiedniejsze wsie, tzn. gdzie przypadało najmniej morgów/gospodarstwo/osobę, to: Dąbrówka, Magnuszew Wielki, Magnuszew Mały – wszędzie poniżej morgi/osobę; do tych wsi *chłopskich* należy dodać *szlacheckie* Kwiatkowo (2 rodziny szlacheckie być może miały jakieś własności poza osadą). Najbardziej zasobne w ziemie były: Sielc Nowy/Szlachecki, Szelków Szlachecki, Strachocin Szlachecki – około 7 mórg/osobę; najbogatsza była wspomniana Św. Rozalia, gdzie „matematycznie" było prawie 42 morgi/osobę.

Do rzetelnej analizy majątkowej niezbędny byłby szczegółowy spis własności, uwzględniający każdą rodzinę. Średnie matematyczne nie ukażą indywidualnych sytuacji, chociaż przedstawiają stan generalny. Niewątpliwie lepszy ten obraz będzie po zapoznaniu się z danymi Księgi ślubów.

Księgi ślubów

Najobszerniejsze spośród „formularzy" rejestrowych i zawierające najwięcej informacji pozostają akty zawieranych małżeństw: *Działo się we wsi Szelków dwudziestego ósmego grudnia/dziesiątego stycznia tysiąc dziewięćset trzeciego/czwartego roku o godzinie trzeciej po południu. Oznajmiamy, że w obecności świadków Jana Konopińskiego, lat pięćdziesiąt i Antoniego Krupińskiego, lat czterdzieści, gospodarzy zamieszkałych we wsi Szelków, zawarto tego dnia religijne małżeństwo ślubne między Wojciechem Rzepińskim, lat sześćdziesiąt pięć, wdowcem po Mariannie Rzepińskiej z domu Jabłonowskiej, zmarłej we wsi Orzyc trzeciego/szesnastego lutego tysiąc dziewięćset trzeciego roku, urodzonego w Dzierżanowie parafii szwelickiej, synem zmarłych Michała i Marianny z domu Nalewajek małżeństwa Rzepińskich, gospodarzem zamieszkałym we wsi Orzyc i Katarzyną Sobieską, wdową po Franciszku Sobieskim zmarłym we wsi Czerwonka osiemnastego/trzydziestego pierwszego stycznia tysiąc dziewięćset trzeciego roku, córką zmarłych Stefana i Elżbiety z domu Sieczkowską małżonków Kamińskich, urodzoną we wsi Magnuszew Wielki, lat pięćdziesiąt sześć, wyrobnicy zamieszkałej we wsi Orzyc. Ślub ten był poprzedzony trzema publicznymi zapowiedziami w tutejszym kościele parafialnym w dni niedzielne, mianowicie:*

dwudziestego szóstego października drugiego i dziewiątego listopada/ósmego, piętnastego i dwudziestego drugiego listopada tysiąc dziewięćset trzeciego roku. Religijny obrządek ślubny został dokonany przez księdza Zygmunta Fijałkowskiego, miejscowego administratora. Akt ten obecnym niepiśmiennym nowożeńcom i świadkom przeczytany został, a tylko przez Nas podpisany. Administrator parafii szelkowskiej sporządzający akt stanu cywilnego. Ks. Zygmunt Fijałkowski[19].

Cytowany wyżej akt odnosi się do nupturientów-wdowców, zawierających kolejne małżeństwo po ustaniu poprzedniego/śmierci współmałżonka. Przy kawalerach/pannach akt jest uboższy – brakuje informacji o byłym małżonku. Jednak, gdy panna był młoda, niesamodzielna finansowo, jak np. Marcjanna Samsel lat 16 (ślub z 25 stycznia 1904 r.), informowano, że pozwolenia na zawarcie ślubu udzielał ojciec, obecny osobiście. Pozostając przy omawianym ślubie, odnajdujemy wiadomość: *Nowo zaślubieni oświadczyli, że zawarli umowę małżeńską w mieście Makowie w kancelarii makowskiego notariusza Augustowicza piątego/osiemnastego stycznia bieżącego roku pod numerem dwadzieścia dwa*[20]. Zwykle jednak nowo zaślubieni nie zawierali umowy małżeńskiej.

Czasami zdarzało się, że *pozwolenia* na zawarcie małżeństwa udzielała matka panny młodej. Co nie dziwi przy wdowach, to zdarzały się takie sytuacje mimo żyjącego ojca – ślub z 25 stycznia 1905 r. Julianny Żaboklickiej. Ta sytuacja jednak była zrozumiała – córka mieszkała *przy matce,* wyrobnicy; ojciec Tadeusz mieszkał osobno – prawdopodobnie w Makowie, gdzie Julianna się urodziła.

Pomijając końcowe sformułowania o *pozwoleniu* pannie młodej na ślub przez jej ojca/matkę oraz publicznych zapowiedziach w kościele parafialnym, dokumenty z *ksiąg ślubów* zawierają szereg interesujących informacji o życiu społecznym parafian. Analizie zostały poddane akty ślubów udzielonych przez ks. Zygmunta Fijałkowskiego[21] w latach 1904-1906 (zob. Zał., daty wg kalendarza gregoriańskiego). W ciągu tych 3 lat zawarto łącznie 91 małżeństw.

Dane do Zał. wpisywano wedle kolejności (w oryginale nieraz je przestawiano): imię i nazwisko pana młodego/panny młodej, lat („l.”), jeśli był to wdowiec/wdowa, wpisywano dane o zmarłym małżonku/zmarłej małżonce („zm.”, data śmierci, miejsce śmierci, gdy było inne niż miejsce zamieszkania wdowca/wdowy, miejsce urodzenia i zamieszkania („ur.”, „zam.”), imiona rodziców i nazwisko rodowe matki („”zd.”- z domu; przy zmarłych zaznaczano „zm.”, w przypadku żyjącej matki –która występowała jako drugi z rodziców- zapisano „żyj.”), stan społeczny/zawód. Warto w tym miejscu przybliżyć występujące w *księgach ślubów* stany społeczne i zawody:

- *ч а с т н ы й в л а д е ле ц* – dosłownie „właściciel prywatny”, w tym przypadku tłumaczono „właściciel ziemski”, jako że chodzi o drobną szlachtę, zamieszkałą głównie w Szelkowie Nowym/ Szlacheckim, Sielcu Nowym, Strachocinie Szlacheckim i Rostkach (-Strużnych i –Kapturach);

- *землевладелец* – dosłownie „właściciel ziemski”, ale nie chodzi o szlachtę, ale o chłopów, stąd przetłumaczono „gospodarz”,

[19] APW-P, ASC Szelków, UMZ-1904, Małżeństwa-Akt 1.
[20]APW-P, ASC Szelków, UMZ-1904, Małżeństwa-Akt 4.

[21] Ks. Zygmunt Fijałkowski pełnił posługę administratora parafii Szelków w okresie 28 czerwca 1903 r. - 27 listopada 1922 r. (pierwsze i ostatnie udzielone małżeństwa) - APW-P, ASC Szelków, UMZ-1903 (Małżeństwa-Akt 22); także, UMZ-1922 (Małżeństwa-Akt 54). Zastąpił ks. Pawła Chodkowskiego, a sam został zastąpiony przez ks. Edmunda Bieńkowskiego.

- *с л у ж и т е ль, с л у ж а н к а* (w tym i *д в о р с к а я*) - dosłownie „służący”, „służąca”, osoba pracująca w stałym miejscu, w przypadku rolnictwa przyjęto jako „parobek” , a dla kobiety - „służąca”, w liczbie mnogiej - „parobcy”;

- *п о д е нь щ и к , п о д е нь щ и ц а* - robotnik wynajmowany „na dniówki”, przyjęto jako ;„wyrobnik”, „wyrobnica”;

- *з е м л е д е л е ц* - „pracujący w ziemi”, robotnik rolny;

- *морговники* – „morgownicy”, a więc chłopi odrabiający pańszczyznę „z morgów”, czyli w wysokości dzierżawionych morgów;

- w dokumentach zabrakło, jak w analogicznych z parafii Węgrzynowo, określeń *крестьянин*, *крестьянка* – podstawowa warstwa społeczna na wsi, oznaczająca po ukazie carskim o uwłaszczeniu (2 marca 1864 r.) właścicieli prowadzonych gospodarstw; przetłumaczono je na wydaje się najbardziej odpowiednie omawianemu okresowi: „chłop”, „chłopka”.

Występująca w dokumentach ludność niemal całkowicie związana była z rolnictwem. W porównaniu ze wspominaną parafią Węgrzynowo, mało było innych zawodów. Nie sprawiały problemów użyte ich, zwykle w pojedynczych przypadkach, nazwy (tracz, kierowca, kowal, stolarz, kamieniarz, sadownik, leśnik, a nawet *п л о т н ик – płockarz*, wytwórca sztachet do płotów). Brakuje tak typowych zawodów jak: kołodziej, bednarz, cieśla, nie wspominając o „niepotrzebnym” murarzu (w całej parafii były jedynie 2 budynki murowane, w tym kościół). Być może pewne usługi mogli pełnić „pojemni” wyrobnicy albo znalazłoby się ich wykonawców w większej grupie badawczej – małżeństwa z innych lat.

Zawody były podawane przy panach młodych, do panien dopisywano zwykle *mieszkająca przy rodzicach* i dalej następowało przypisanie odpowiedniego stanu – *землевладелец, с л у ж и- тели* etc., chyba że panna młoda utrzymywała się już samodzielnie. Do wdów dopisywano zwykle stan/zawód zmarłego męża. Należy pochwalić administratora, że do prawie wszystkich osób (brak u wdowy Anny Pędowskiej – ślub z 25 kwietnia 1906 r.) dopisano pełniony zawód, co nie było oczywiste dla jego odpowiednika w Węgrzynowie. Podobnie się rzecz ma z zapisanymi miejscowościami – zawsze do danej miejscowości spoza parafii Szelków dodawano „z parafii…”, w przypadku Warszawy dopisywano nawet nazwę parafii (Wszystkich Świętych, św. Jana, św. Aleksandra).

Wszystkim „bohaterom” dopisywano wiek. Jeśli chodzi o nowożeńców, to przynajmniej ma się wrażenie (nie można sprawdzić aktów chrztów - nie zachowały się), że wpisano go właściwie. Kawalerowie zawierali małżeństwa zwykle w wieku ponad 20 lat, najczęściej 23-27 lat. Rzadko zdarzali się 18- (1) czy 19-latkowie(1). Niektórzy kawalerowie mieli już 30 i więcej lat. Najstarszy – Jan Wiśniewski miał 44 lata, gdy żenił się z 51-letnia panną Katarzyną Załęską (ślub z 6 listopada 1905 r.), a także 44-letni Józef Skrzydlak (ślub z 14 lutego 1906 r.). Panny wychodziły za mąż zwykle w wieku około 20 lat. Na 91 ślubów 6 panien młodych miało 16 lat, 12 – 17 lat, 7-18 lat i 8-19 lat. Zwykle najstarsi byli wdowcy: Wojciech Rzepiński lat 65 (ślub z 10 stycznia 1904 r.), Małgorzata Chrzanowska lat 60 (ślub z 10 października 1906 r.). Wdowcy zwykle żenili się między sobą, ale zdarzały się małżeństwa wdowców z pannami i wdów z kawalerami, nieraz ze sporymi różnicami wiekowymi - 20 i więcej lat, w ostatnim przypadku – 29 lat (śluby z 24 sierpnia 1904 r., 19 października 1904 r., 6 listopada 1904 r., 14 lutego 1906 r., 27 maja 1906 r., 12 listopada 1906 r.). Zdarzały się przypadki bardzo młodych wdowców – 6 maja 1906 r. 21-letni Aleksander Łata, po

śmierci żony Franciszki zd. Kocińska przed 3 miesiącami, zawarł małżeństwo z 17-letnią Marianną, siostrą zmarłej.

Poważne wątpliwości, a nawet zdziwienie budzi niejednokrotnie podany wiek świadków. I tak najbardziej spektakularną sytuacją jest ta z 29 stycznia 1905 r., gdy Mikołaj Grala, parobek z Magnuszewa Małego, świadek dwóch zawartych ślubów, raz „ma" 32 lata, aby w następnym akcie „mieć" już 40 lat – mało prawdopodobne, by na „sąsiednie" śluby przybyło 2-óch różnych Mikołajów Grali z Magnuszewa (w innych miejscach pojawia się nasz „bohater" jako 32-latek lub 36-latek). Jan Olkowski, kościelny z Szelkowa, 16 stycznia 1904 r. „miał" 50 lat, a 10 października 1906 r. „już" 60 lat. Deklaracje świadków o swoim wieku (mogły się zmieniać) nie mogą jednak usprawiedliwić administratora, zwłaszcza w aktach następujących po sobie. Problemem pozostaje też pewna, choć rzadko, niedbałość w zapisach nazwisk – niektóre są niepewne lub wręcz nieczytelne (zaznaczono je „?").

Małżeństwa zawierano w ramach swoich „klas", czyli zwykle „między gospodarzami", ewentualnie z „wyrobnikami" czy „parobkami". „Właściciele ziemscy" (szlachta) żenili się zwykle tylko wewnątrz swojego stanu. Wyjątkiem było małżeństwo z 29 maja 1904 r. między „gospodarzem" Aleksandrem Tadeusiakiem a Feliksą Budną z „właścicieli ziemskich" czy z 17 lipca 1904 r. (szlachcic Franciszek Rupiński i chłopka Helena Kilanowska). Jeszcze większe zaskoczenie budzi ślub z 22 lutego 1905 r. (Aleksandra Stepnowskiego z Julianną Rzewnicką), który „połączył" robotników rolnych ze szlachtą. Same zapisy z aktów małżeństw nie pozwalają zrozumieć wskazanych wyjątków.

Zachowano zasadę ze źródła, że w przypadku miejscowości z parafii Szelków pomijano zapis „par."(parafia), w pozostałych miejscowościach podawano z jakiej parafii. W sytuacji pochodzenia nowożeńców z odległych miejscowości/parafii, administrator dodawał „gub." (gubernia) lub „ujezd" (powiat). Na podstawie zapisów o miejscu urodzenia i miejscu zamieszkania można śledzić migrację ludności. Większość nowożeńców migrowała wewnątrz parafii, często miejsce urodzenia było miejscem zamieszkania. Nierzadko zdarzało się, że pan mody i panna mieszkali w tej samej wsi. Sporo było jednak nowożeńców z sąsiednich i dalszych parafii z powiatów makowskiego, pułtuskiego, przasnyskiego, ciechanowskiego, ostrołęckiego, wysokomazowieckiego (Węgrzynowo, Bogate, Czerwonka, Gąsewo, Karniewo, Szwelice, Dzierżenin, Maków, Różan, Lubiel, Gołymin, Sieluń, Obryte, Zambski, Goworowo, Ostrołęka, Nowa Wieś) czy z Warszawy. Zdarzały się też osoby urodzone w odległych miejscach, m. in. z Królestwa Prus (właściwie wówczas: z Cesarstwa Niemieckiego).

Imiona i nazwiska nowożeńców (i świadków) są zwykle „polskie", ale kilkanaście osób posiadało wyraźne pochodzenie niemieckie. Chodziło o potomków kolonistów niemieckich, przybyłych na Mazowsze Północne u schyłku Rzeczypospolitej, a potem za rządów pruskich (1795-1807) i już w czasach Królestwa Polskiego, specjalistów z głębi Niemiec sprowadzanych przez agentów rządowych „do pracy w Polsce"[22]. Potomkowie ci, nie wszyscy oczywiście, ulegli polonizacji i katolicyzmowi. Zwłaszcza ci „oderwani" od ziem „macierzystych" i parafii ewangelickich podlegali wspomnianemu procesowi. Zachowały się jeszcze nazwiska (Ausfeldt, Pozner, Szmit, Szmitkowska, Berend/Berent) czy imiona (Franc, Karl, Margarita, Adolf). I tak np. Józef Ausfeld (małżeństwo z 4 lipca 1906 r.) był synem Grzegorza (Gregora?) i Katarzyny zd. Grzybowska – wspomniany proces

[22] Por. *Ewangelicy na północno-wschodnim Mazowszu w XIX i XX w. Studia i materiały*, pod red. M. Gnatowskiego, Łomża 2006, s. 11-108; J. Mironczuk, *Mniejszości wyznaniowe chrześcijańskie w Ostrołęce i powiecie ostrołęckim (od schyłku XVIII w. do współczesności)*, Ostrołęka 2024, s. 12-36.

rozpoczął się więc przynajmniej od jego ojca. I znowu porównując z Węgrzynowem, parafia była jednak „bardziej polska i katolicka", choć trzeba przypomnieć, że dwie osady były inne, bo „wyspecjalizowane".

Księgi zawartych małżeństw są też, mimochodem, źródłem do badania relacji małżeńskich czy też ogólnie damsko-męskich. Rzetelne wyniki badań mogą być sporządzone przy takowej wartości źródeł. I tu też należy pochwalić administratora, który miarodajnie oznaczał przy nieżyjącym ojcu *п о к о й н ы й,* a matce *п о к о й н а я*. Gdy występował zapis *п р и м а т е р и* („przy matce", zwykle mieszkająca córka-panna młoda), a przy tym wymieniano imię ojca, to można było wyciągnąć wniosek, że ojciec panny młodej mieszka oddzielnie. Tak było we wspomnianym ślubie Julianny Żaboklickiej. Przy zapisie *п р и о т ц у* – córka mieszkająca „przy ojcu", zawsze występowało określenie co do matki - *п о к о й н а я.*

W parafii występowało zjawisko dzieci nieślubnych, mieszkających *przy matce*. Przy ślubach z 29 stycznia 1905 r. i 27 maja 1906 r. obok imienia matki dopisano *н е з а м у ж н я* - przypadek Marianny Drapały, która urodziła córkę w Warszawie (mieszkała w Magnuszewie Małym) i Katarzyny Minurskiej, która urodziła córkę w Magnuszewie Małym (i mieszkała tam). 18 czerwca 1905 r. małżeństwo zawarli młodzi ze Smrocka, którzy oboje byli „bez ojców". Najbardziej dramatyczną sytuację przedstawia akt małżeństwa z 21 października 1906 r.: *Leokadia Nowakowska l. 22 , ur. Mrozy par. Różan, zam. Magnuszew Wielki, córka niezamężnej Anny, wyrobnicy ze Słowików par. Czerwonka, służąca*. Z jakichś względów Magnuszew Mały był dobrym miejscem dla „wyrzutków".

Rejestry ochrzczonych i zmarłych

Zachowane akta chrztów były sporządzane wedle przyjętej już dawniej formuły. Różnice w zasadzie dotyczyły jedynie, podobnie jak w aktach małżeństw, używanego języka rosyjskiego i podwójnego stosowania kalendarza (juliańskiego i gregoriańskiego): *Działo się we wsi Szelków dwudziestego czwartego grudnia tysiąc dziewięćset czwartego roku/szóstego stycznia tysiąc dziewięćset piątego roku o godzinie drugiej po południu. Zjawił się osobiście Jan Karczewski, gospodarz zamieszkały w Czerniawach, lat czterdzieści, w obecności Piotra Karczewskiego lat czterdzieści pięć i Grzegorza Lenard lat siedemdziesiąt dziewięć, gospodarzy zamieszkałych w Czerniawach i okazując nam noworodka płci męskiej, oznajmił że urodził się ów w Czerniawach siedemnastego/trzydziestego grudnia tysiąc dziewięćset czwartego roku o godzinie dziewiątej wieczorem z prawowitej jego małżonki Florentyny z domu Kaźmierskiej, mającej lat trzydzieści. Noworodkowi temu na chrzcie świętym dziś dokonanym dano imię Stanisław, a rodzicami chrzestnymi byli Stanisław Natorski i Adolfa Karczewska. Akt ten okazującemu i świadkom został przeczytany, a przez Nas i ojca podpisany, świadkowie niepiśmienni. Administrator parafii szelkowskiej sporządzający akt stanu cywilnego Ks. Zygmunt Fijałkowski*[23].

Wskazany noworodek został przyniesiony do chrztu dopiero 7 dni po urodzeniu. To rodzice (i okoliczności) decydowali o czasie „przedstawienia" do sakramentu – zwykle był on krótszy (1-2 dni), ale w pewnych warunkach niemowlęta były przynoszone do chrztu nawet po kilku miesiącach, jak w czasie wojny 1915 r.[24]. Zestawienie dużej liczby sporządzonych w badanym czasie aktów chrztów

[23] APW-P, ASC Szelków, UMZ-1905, Urodzenia-Akt 1.

[24] Por. chrzty w parafii w Ostrołęce w 1915 r. - J. Mironczuk, *Zmiany struktury*, s. 16-19.

(5079) i jego szczegółowa analiza wymagałaby oddzielnego studium, znacznie przekraczającego plan prezentowanej publikacji.

Podobnie się ma rzecz z aktami zmarłych (3226), równie schematycznie sporządzanych: *Działo się we wsi Szelków osiemnastego/trzydziestego pierwszego grudnia tysiąc dziewięćset piątego roku o godzinie jedenastej po północy* [o jedenastej w dzień – J.M.]. *Zjawili się Augustyn Oborski lat czterdzieści i Stanisław Dąbek lat sześćdziesiąt, gospodarze zamieszkali we wsi Binduszka i oznajmili, że czternastego/dwudziestego siódmego grudnia bieżącego roku o godzinie drugiej po południu zmarła Franciszka Kuchta, wdowa będąca właścicielką ziemi* [gospodyni, nie szlachcianka – J.M.], *mieszkająca we wsi Binduszka, urodzona w Strachocinie, lat sześćdziesiąt sześć, córka zmarłych Antoniego i Józefy z domu Gąsiorowskiej małżeństwa Dubczak. Po naocznym upewnieniu się o zgonie Franciszki Kuchty, akt ten obecnym niepiśmiennym przeczytany został, a tylko przez Nas podpisany. Administrator parafii szelkowskiej sporządzający akty stanu cywilnego Ks. Zygmunt Fijałkowski* [25].

Przedstawiona powyżej sytuacja była raczej nietypowa – zmarła mieszkała prawdopodobnie sama, stąd późniejsze powiadomienie proboszcza o zgonie. Wiadomość o śmierci danej osoby świadczący składali administratorowi zwykle po 1-2 dniach lub nawet tego samego – jak to było w przypadku urodzenia się martwego dziecka w Ciepielewie 18 grudnia 1905 r.[26]. Z pogrzebem przecież nie można było czekać.

Podsumowanie

Księgi metrykalne (rejestry ślubów, chrztów i zmarłych) pozostają ważnym i interesującym źródłem do badań społecznych, zwłaszcza w skali mikro-. Niewiele –porównawczo z Węgrzynowem- można mieć zastrzeżeń wobec zapisów administratora parafii, ks. Zygmunta Fijałkowskiego (niekiedy błędne oznaczania wieku świadków, nieczytelność niektórych nazwisk, spowodowana pewnymi problemami z językiem rosyjskim). Koniecznie należy stwierdzić, że do dyspozycji współczesnego badacza relacji społecznych w parafii Szelków pozostaje znakomity materiał, który pozwala na niezliczone uwagi i wnioski odnośnie sytuacji rodzin, pojedynczych osób i ich relacji z innymi współmieszkańcami. Źródło to pozostaje też najważniejsze do badań genealogicznych, a nawet precyzuje okresy administrowania kolejnych proboszczów.

Zał. Śluby w parafii Szelków 1904-1906

Data ślubu	Pan młody	Panna młoda	Świadkowie
10 stycznia 1904 r.	Wojciech Rzepiński l. 65, wdowiec po Mariannie zd. Jabłonowska zm. 16 lutego 1903 r., ur. Dzierżenin par. Szwelice, zam. Orzyc, syn zm. Michała i Marianny zd. Nalewajek, gospodarz	Katarzyna Sobieska zd. Kamińska l. 56, wdowa po Franciszku zm. 31 stycznia 1903 r., ur. Magnuszew Wielki, zam. Czerwonka, córka zm. Stefana i Elżbiety zd. Sieczkowska, wyrobnica	Jan Konopiński l. 50, Antoni Krupiński l. 40, gospodarze z Szelkowa
17 stycznia 1904 r.	Jan Kościk l. 34, ur. Gościejewo par. Szwelice, zam. Bobak par. Szwelice, syn Wojciecha i	Anna Dąbrowska l. 33, ur. i zam. Laski, córka zm. Andrzeja i Zofii zd. Krupińska, gospodarze	Władysław Duda l. 25, gospodarz z Lasek, Jan

[25] APW-P, ASC Szelków, UMZ-1905, Zgony-Akt 97, j.

[26] APW-P, ASC Szelków, UMZ-1905, Zgony-Akt 94.

	Katarzyny zd. Bąkowska wyrobników, parobek		Olkowski l. 50, kościelny z Szelkowa
24 stycznia 1904 r.	Teodor Kamiński l. 29, ur. i zam. Szelków, syn zm. Wojciecha i żyj. Margarity zd. Modzelewska, gospodarze	Aleksandra Wielechowska l. 27, ur. Sewerynowo par. Czerwonka, zam. Perzanowo par. Czerwonka, córka Teofila i Marianny zd. Burawska, gospodarze	Antoni Krupiński l. 40, Piotr Skrzecz l. 38, gospodarze z Szelkowa
25 stycznia 1904 r.	Paweł Łojek l. 35, ur. i zam. Cygany par. Zambski, syn. zm. Jana i Józefy zd. Dziwulska, gospodarze	Marcjanna Samsel l. 16, ur. i zam. Olszewnica, córka Michała i zm. Marianny zd. Górka, gospodarze	Jan Świder l. 38, Roman Kaźmierczak l. 37, gospodarze z Olszewnicy
25 stycznia 1904 r.	Franciszek Kamiński l. 26, ur. Nowa Wieś, zam. Budy-Krasińskie, syn Stanisława i Rozalii zd. Domorad, wyrobnicy	Rozalia Radłowska l. 17, ur. Magnuszew Wielki, zam. Kaptury, córka Piotra i Weroniki zd. Rychter, gospodarze	Ignacy Abramski l. 40, gospodarz z Kapturów, Andrzej Pawłowski l. 30, gospodarz z Bud-Krasińskich
25 stycznia 1904 r.	Antoni Sobolewski l. 36, ur. Cieciorki par. Węgrzynowo, zam. Magnuszew Wielki, syn zm. Józefa i żyj. Jadwigi zd. Ochelska, wyrobnicy	Julianna Żaboklicka l. 18, ur. Maków, zam. Laski, córka Tadeusza i Marianny zd. Ejdyś, przy matce wyrobnicy	Andrzej Sieczkowski l. 50, Walenty Sieczkowski l. 44, gospodarze z Magnuszewa Wielkiego
27 stycznia 1904 r.	Jan Karaśkiewicz l. 27, ur. Orzyc, zam. Ciepielewo, syn Józefa i Marianny zd. Dąbek, wyrobników z Szelkowa, parobek	Florentyna Hałaś l. 24, ur. i zam. Ciepielewo, córka Antoniego i zm. Marianny zd. Druchniak, gospodarze	Adam Dzik l. 45, Jan Dzik l. 50, gospodarze z Ciepielewa
27 stycznia 1904 r.	Antoni Chodyna l. 28, ur. i zam. Sielc Stary, syn Karla i Heleny zd. Kamieńska, gospodarze	Rozalia Sosnowik l. 21, ur. i zam. Sielc Stary, córka Jana i Anny zd. Jabłonowska, gospodarze	Piotr Gregorek l. 55, Józef Latek l. 32, gospodarze z Sielca Starego
3 lutego 1904 r.	Aleksander Zawiejski l. 22, ur. Obryte, zam. Strachocin Nowy, syn Franciszka i Józefy zd. Topolewska, kowale	Antonina Ząbek l. 19, ur. i zam. Strachocin Nowy, córka Grzegorza i Józefy zd. Rembowska, gospodarze	Franciszek Stańczak l. 38, gospodarz ze Strachocina Nowego, Wincenty Sieczkowski l. 44, gospodarz z Magnuszewa Wielkiego
3 lutego 1904 r.	Marian Pikulski l. 25, ur. i zam. Tłuszcz par. Czerwonka, syn zm. Laurentego i żyj. Józefy zd. Podgórska, gospodarze	Stanisława Bąk l. 19, ur. i zam. Budy-Krasińskie, córka Szymona i Julianny zd. Kwiatkowska, gospodarze	Andrzej Pawłowski l. 30, gospodarz z Bud-Krasińskich, Antoni Podgórski l. 24, gospodarz z Prycanowa
7 lutego 1904 r.	Feliks Łata l. 24, ur. i zam. Słowiki par. Czerwonka, syn zm. Leona i żyj. Julianny zd. Sojak	Konstancja Kocieńska l.17 , ur. i zam. Orzyc, córka zm. Piotra i żyj. Jadwigi zd. Berend, wyrobnicy	Andrzej Dorocki l. 50, gospodarz z Łasi, Piotr Andrzejewski l. 50, gospodarz ze Słowików
8 lutego 1904 r.	Józef Wilczewski l. 29, ur. i zam. Łachy par. Lubiel, syn zm. Kacpra i Józefy zd. Kretek, gospodarze	Małgorzata Karaśkiewicz l. 23, ur. Łaś, zam. Dąbrówka, córka Teodora i Pauliny zd.Abramska, gospodarze	Antoni Stworzychyjek? l. 30, gospodarz z Łach, Jan Olkowski l. 50, kościelny z Szelkowa
10 lutego 1904 r.	Jan Czapski l.25, wdowiec po Sabinie zd. Kaleń zm. 2 czerwca 1903 r., ur. Soje par. Czerwonka, zam. Maków syn zm. Modesta i żyj. Scholastyki zd. Perzanowska spadkobierczyni, gospodarz	Rozalia Mierzejewska l. 19, ur. i zam. Strachocin Stary, córka zm. Filipa i żyj. Józefy zd. Załęska, właściciele ziemscy	Jan Olkowski l. 50, Teodor Brzezicki, wyrobnik z Szelkowa
10 lutego 1904 r.	Bolesław Napiórkowski l. 29, ur. i zam. Zakliczewo par. Maków, syn zm. Konstantego i żyj. Katarzyny zd. Dembińska, właściciele ziemscy	Regina Anna Miłoszewska l. 19, ur. i zam. Szelków Nowy, córka Marcela i Marianny zd. Łasiewicka, właściciele ziemscy	Kazimierz Miłoszewski l. 40, Konstanty Tymiński l. 38, właściciele ziemscy z Szelkowa Nowego

15 lutego 1904 r.	Władysław Bladosz l. 28, ur. Strachocin, zam. Magnuszew Wielki, syn Adama i Franciszki zd. Cikacz, gospodarze	Feliksa Bajczak l. 16, ur. i zam. Magnuszew Wielki, córka Józefa i Rozalii zd. Druchniak, gospodarze	Andrzej Sieczkowski l. 45, Kazimierz Strzyt l. 45, gospodarze z Magnuszewa Wielkiego
15 maja 1904 r.	Jan Łach l. 21, ur. i zam. Rząśnik par. Obryte, syn Antoniego i Barbary zd. Czudkowska, wyrobnicy	Paulina Bocian l. 22, ur. Bartodzieje par. Obryte, zam. Magnuszew Mały, córka Franca i Marianny zd. Tworzyjanek, wyrobnicy	Jan Grążewski l. 30, Józef Napierkowski l. 40, parobcy z Magnuszewa Małego
18 maja 1904 r.	Konstanty Abramski l. 25, ur. Daniłowo, zam. Szelków, syn zm. Hieronima i żyj. Ludwiki zd. Guziak, wyrobnik	Jadwiga Michalska l. 23, ur. Byszewo par. Karniewo, zam. Szelków, córka Michała i zm. Weroniki zd. Karasiewicz, wyrobnicy	Piotr Skrzecz l. 38, Antoni Krupiński l. 36, gospodarze z Szelkowa
29 maja 1904 r.	Aleksander Tadeusiak l. 27, ur. Rogóźno par. Lubiel, zam. Sitno, syn Filipa i Antoniny zd. Kilijańczyk, gospodarze	Feliksa Budna l. 20, ur. i zam. Sielc Nowy, córka Franciszka i Pauliny zd. Napierkowska, właściciele ziemscy	Aleksander Chełchowski l. 23, Antoni Ochenkowski l. 26, właściciele ziemscy z Sielca Nowego
15 czerwca 1904 r.	Bolesław Galiński l. 21, ur. Sokołowo par. Zambski, zam. Binduszka, syn zm. Władysława i żyj. Marianny zd. Rogowska, robotnik rolny	Anna Szydlik l. 22, ur. i zam. Binduszka, córka Stanisława i Franciszki zd. Zduniak, gospodarze	Walenty Dąbek l. 44, Marcel Bladosz l. 32, gospodarze z Binduszki
17 lipca 1904 r.	Franciszek Rupiński l. 24, ur. i zam. Młynarze par. Sieluń, syn zm. Józefa i żyj. Tekli zd. Załęska, właściciele ziemscy	Helena Kilanowska l. 16, ur. i zam. Magnuszew Mały, córka zm. Piotra i żyj. Wiktorii zd. Goleń, gospodarze	Stanisław Napierkowski l. 34, Jan Roman l. 60, właściciele ziemscy z Rostków
24 sierpnia 1904 r.	Wincenty Ignacy Kaczmarczyk l. 48, wdowiec po Franciszce zd. Czarnowska zm. 11 maja 1904 r., ur. Kaczka par. Goworowo, zam. Szelków, syn zm. Franciszka i Doroty zd. Kołodziejczyk, tracz	Marianna Cienkowska l. 27, ur. i zam. Smrock, córka Stanisława i Anny zd. Wielechowska , gospodarze	Jakub Skrzecz l. 48, gospodarz z Szelkowa, Jan Andrzejewski l. 47, gospodarz z Ciepielewa
5 września 1904 r.	Adam Łada l. 58, wdowiec po Antoninie zd. Bobińska zm. 19 lutego 1904 r., ur. Dąbrowa par. Obryte, zam. Smrock, syn zm. Błażeja i Marianny zd. Melion, wyrobnik	Marcjanna Pisarek l. 52, zd. Krukowska, wdowa po Adamie zm. 6 marca 1888 r. w Binduszce, ur. Binduszka, zam. Magnuszew Mały, córka zm. Bartłomieja i Marianny zd. Królicka, wyrobnica	Franciszek Samsel l. 44, gospodarz z Olszewnicy, Mikołaj Gojeś? l. 44, gospodarz z Binduszki
9 października 1904 r.	Adam Chorchos l. 30, ur. Cygany par. Zambski, zam. Warszawa par. św. Aleksandra, syn zm. Józefa i Heleny zd. Mróz, kierowca	Anna Kocińska l. 20, ur. Smrock, zam. Laski, córka zm. Józefa i żyj. Józefy zd. Berand, wyrobnica	Tomasz Bobowski l. 40, gospodarz z Lasek, Feliks Duda l. 28, wyrobnik z Lasek
12 października 1904 r.	Józef Karp l. 33, ur. i zam. Przeradowo par. Zambski, syn zm. Jana i Łucji zd. Łada, gospodarz	Rozalia Dzik l. 22, ur. i zam. Ciepielewo, córka Adama i zm. Marianny zd. Bocheńska, gospodarze	Piotr Sakowski l. 55, Franciszek Górka l. 30, gospodarze z Ciepielewa
16 października 1904 r.	Henryk Frączkowski l. 21, ur. Karniewo, zam. Kaptury, syn zm. Pawła i żyj. Józefy zd. Rulkowska, parobek	Franciszka Szmytkowska l. 20, ur. i zam. Orzyc, córka Błażeja i Marianny zd. Karasiewicz, wyrobnicy	Paweł Kopka l. 50, Wojciech Rzepiński l. 60, gospodarze z Orzyca
19 października 1904 r.	Michał Michalski l. 45, wdowiec po Weronice zd. Karaś zm. 8 lipca 1902 r., ur. Król. Prus, zam. Szelków, syn zm. Walentego i Anny, wyrobnik	Marianna Popiołek l. 25, ur. Zambski Stare, zam. Ciepielewo, córka Franciszka i Agnieszki zd. Olszewska, morgownicy	Jan Bubik l. 40, Piotr Sakowski l. 50, gospodarze z Ciepielewa

26 października 1904 r.	Jan Dzik l. 20, ur. Magnuszew Wielki, syn Antoniego i Marianny zd. Stenk, wyrobnicy	Władysława Strzyrz l. 18, ur. Ciepielewo, córka Kazimierza i Katarzyny zd. Skierkowska, gospodarze	Feliks Skoczylas l. 40, Jan Andrzejewski l. 40, gospodarze z Ciepielewa
6 listopada 1904 r.	Stanisław Abramski l. 31, ur. Daniłowo, zam. Szelków Nowy, syn zm. Hieronima i Rozalii zd. Ordyńska, parobek	Felicja Rozalia Oszczapowicz zd. Skrzecz l. 49, wdowa po Adamie zm. 25 stycznia 1903 r. w Gnojnie par. Zambski, ur. Góry par. Goworowo, zam. Kaptury, córka zm. Michała i żyj. Marianny zd. Świder, służąca	Marcel Skrzecz l. 35, Filip Karaś l. 40, parobcy z Kapturów
20 listopada 1904 r.	Józef Skoroszewski l. 26, ur. Wola Polewna par. Lubiel, zam. Magnuszew Mały, syn Mateusza i zm. Anny zd. Aleksandrowicz, wyrobnicy	Marianna Siatkowska l. 23, ur. Sadykierz par. Obryte, zam. Magnuszew Mały przy rodzinie, córka zm. Jana i Franciszki zd. Karczewska	Mikołaj Grala l. 35, Piotr Zając l. 30, parobcy z Magnuszewa Małego
21 listopada 1904 r.	Ksawery Sadowski l. 26, ur. i zam. Gostkowo par. Bogate, syn Walentego i Weroniki zd. Ostrowska, gospodarze	Leokadia Andrzejewska l. 17, ur. i zam. Ciepielewo, córka Jana i Weroniki zd. Świercz, gospodarze	Kazimierz Strzyrz l. 45, gospodarz z Ciepielewa, Wincenty Sieczkowski l. 44, gospodarz z Magnuszewa Wielkiego
23 listopada 1904 r.	Wincenty Ząbek l. 25, ur. i zam. Strachocin Nowy, syn zm. Mateusza i żyj. Anastazji zd. Leśnik, gospodarze	Marianna Siarnik l.16, ur. Bronisze par. Maków, zam. Strachocin Nowy, córka Mikołaja i Wiktorii zd. Ślesicka, wyrobnicy	Grzegorz Ząbek l. 58, Jan Ząbek l. 40, gospodarze ze Strachocina Nowego
22 stycznia 1905 r.	Antoni Reczek l. 56, wdowiec po Annie zd. Tewiecka zm. 11 listopada 1904 r., ur. Magnuszew Wielki, zam. Ciepielewo, syn zm. Tomasza i Weroniki zd. Marcinkowska, wyrobnik	Elżbieta Marianna Świderska l.36, ur. Łachy par. Lubiel, zam. Ciepielewo, córka zm. Jana i żyj. Elżbiety zd. Chodyna, wyrobnica	Stanisław Szymański l.21, Józef Długołęcki l.25, wyrobnicy z Ciepielewa
23 stycznia 1905 r.	Feliks Adamczyk l. 23, ur. i zam. Sokołowo par. Zambski, syn Bernarda i Marianny zd. Śmiesicka, gospodarz przy rodzicach	Anna Świderska l. 19, ur. i zam. Binduszka, córka zm. Szymona i żyj. Marianny zd. Kuklewska, wyrobnica	Walenty Dąbek l. 44, Mikołaj Gojeś? l. 48, właściciele ziemscy z Binduszki
29 stycznia 1905 r.	Karol Żukowski l. 20, ur. Pobyłkowo par. Dzierżenin, zam. Magnuszew Mały, syn nieżyj. Macieja i żyj. Franciszki zd. Pielach, parobek	Wiktoria Rogalska l. 23, panna, ur. Byszewo-Wygoda par. Karniewo, zam. Magnuszew Mały, córka Andrzeja i nieżyj. Antoniny zd. Bartosiewicz, służąca	Piotr Zając l. 30, Mikołaj Grala l.32, parobcy z Magnuszewa Małego
29 stycznia 1905 r.	Józef Król l. 21, kawaler, ur. Bartodzieje par. Obryte, zam. Szelków, syn Jana i Józefy zd. Kowalska, wyrobnicy	Antonina Drapała l. 16,panna, ur. Warszawa, zam. Magnuszew Mały, córka niezamężnej Marianny, służąca	Mikołaj Grala l. 40 (sic!), Franciszek Podgórski l. 30, parobcy z Magnuszewa Małego
30 stycznia 1905 r.	Andrzej Myślak l. 18, kawaler, ur. i zam. Ciepielewo, syn nieżyj. Piotra i żyj. Franciszki, gospodarze	Julianna Stańczak l . 17, ur. i zam. Ciepielewo, córka Walentego i Marianny zd. Skierkowska, gospodarze	Feliks Skoczylas l. 36, Kazimierz Strzoń? l. 45, gospodarze z Ciepielewa
31 stycznia 1905 r.	Teodor Chrzanowski l. 25, ur. i zam. Chrzanowo par. Różan, syn. nieżyj. Adolfa i żyj. Julianny zd. Borucka, właściciele ziemscy	Anna Białobrzeska l. 26, ur. Chrzanowo, zam. Rostki, córka Aleksandra i Ludwiki zd. Napierkowska, właściciele ziemscy	Franciszek Napierkowski l. 24, Józef Głażewski l. 30, właściciele ziemscy z Chrzanowa
22 lutego 1905 r.	Aleksander Stepnowski l. 26, ur. Biedrzyce-Koziegłowy par. Gąsewo, syn Teofila i Marianny zd. Batogowska, robotnicy rolni	Julianna Rzewnicka l.22, ur. Słowiki par. Czerwonka zam. Sielc Nowy, córka Tomasza i	Stanisław Strzemieczny l. 30, właściciel ziemski z Sielca Nowego, Jan Stepnowski l. 24,

		nieżyj. Katarzyny zd. Rzewnicka, właściciele ziemscy	robotnik rolny z Biedrzyc
22 lutego 1905 r.	Stanisław Kanclerz l. 23, ur. Makowica par. Maków, zam. Gnojno par. Zambski, syn Grzegorza i Katarzyny zd. Kopiec, gospodarze	Leokadia Banasiak l. 17, ur. Magnuszew, zam. Dąbrówka, córka Jana i Franciszki zd. Banasiak, leśnicy	Adam Wierzbicki l. 36, Franciszek Zbrzyzny l. 25, gospodarze z Gnojna
27 lutego 1905 r.	Józef Kucharczyk l. 33, wdowiec po Annie zd. Rochmalska zm. 29 października 1904 r., ur. Wólka Lubielska par. Lubiel, zam. Grudunki par. Lubiel, syn Juliana i nieżyj. Józefy zd. Iwańska?, gospodarz	Anastazja Rachuba l. 23, ur. i zam. Strachocin Nowy, córka nieżyj. Wojciecha i żyj. Rozalii zd. Gronwald, zamężnej Bonk, gospodarze	Roch Ząbek l. 47, Grzegorz Ząbek l. 55, gospodarze ze Strachocina Nowego
27 lutego 1905 r.	Feliks Szymański l. 26, ur. i zam. Szelków, syn Stanisława i Julianny zd. Liszewska, gospodarze	Rozalia Stańczak l. 16, ur. Strachocin, zam. Szelków, córka Jana i Wiktorii zd. Ząbek, gospodarze	Ludwik Miller l. 40, Piotr Skrzecz l. 42, gospodarze z Szelkowa
5 marca 1905 r.	Stanisław Borowiński l. 34, wdowiec po Franciszce zd. Strzyż zm. 28 maja 1896 r. w Magnuszewie, ur. i zam. Magnuszew Mały, syn nieżyj. Ludwika i żyj. Katarzyny zd. Brzęczek, wyrobnik	Władysława Łatkowska l. 22, ur. i zam. Magnuszew Mały, córka nieżyj. Józefa i Marcjanny zd. Szemborska, przy krewnych	Antoni Wądołek l. 54, Władysław Brdenkiewicz l. 50, gospodarze z Magnuszewa Małego
5 marca 1905 r.	Józef Zalewski l.38 , wdowiec po Franciszce zd. Gumowska, zm. 20 listopada 1904 r. w Pruszkach par. Różan, ur. Stepna-Michałki par. Ostrołęka, syn Franciszka i Franciszki zd. Rogalska, gospodarzy w Pruszkach	Rozalia Biedrzycka l. 24, ur. Biedrzyce-Starowieś par. Gąsewo, zam. Strachocin Stary, córka nieżyj. Tomasza i Katarzyny zd. Mamińska, przy krewnych	Józef Jaworski l. 46, Ludwik Zalewski l. 60, właściciele ziemscy ze Strachocina Starego
5 marca 1905 r.	Franciszek Sadkowski l. 31, ur. Zbiroża par. Lutkówka gub. warszawska, zam. Warszawa par. Wszystkich Świętych, syn gospodarzy Franca i Marianny zd. Ołdakowska, wyrobnik	Józefa Łada l. 25, ur. Laski, zam. Warszawa par. św. Antoniego, córka gospodarzy Andrzeja i Marianny zd. Pilecka, wyrobnica	Stanisław Andrzejewski l. 40, gospodarz z Przewodowa, Franciszek Łada l. 40, wyrobnik z Lasek
7 czerwca 1905 r.	Jan Serafin l. 64, wdowiec po Tekli zm. 15 lutego 1904 r. w Pułtusku, ur. Kalwaria gub. suwalska, zam. Ciepielewo, syn zm. Piotra i Katarzyny, wyrobnik	Katarzyna Reciek l. 50, wdowa po Pawle zm. 7 marca 1888 r., ur. Bronisze par. Maków, zam. Ciepielewo, córka zm. Piotra i Wiktorii Buczniewskich, wyrobnica	Józef Kamiński l. 37, wyrobnik, Aleksander Roman l. 55, właściciel ziemski z Ciepielewa
12 czerwca 1905 r.	Józef Łada l. 29, ur. i zam. Laski, syn Andrzeja i Marianny zd. Pilecka, gospodarze	Anna Berand l. 19, ur. Orzyc, zam. Laski, córka Józefa i Franciszki zd. Nalewajek, gospodarze	Aleksander Olkowski l. 40,Adam Chodyna l. 40, gospodarze z Lasek
18 czerwca 1905 r.	Stanisław Szymański l. 21, ur. i zam.Ciepielewo, syn Paulina i Wiktorii zd. Pałasz, gospodarze	Antonina Olszewska l. 23, ur. Bronisze par. Maków, córka Szczepana i Małgorzaty zd. Długołęcka, gospodarze	Paweł Strzemiński l. 45, Józef Kamiński l. 40, gospodarze z Ciepielewa
18 czerwca 1905 r.	Józef Dylewski l. 19, ur. Łukowo par. Karniewo, syn niezamężnej Stanisławy, parobcy w Smrocku	Zofia Sobieraj vel Sobierajska l. 19, ur. Szlasy par. Węgrzynowo, zam. Smrock córka wyrobnicy Marianny Sobieraj, przy matce	Walenty Kaczmarczyk l. 48, Bronisław Kaczyński l. 23, parobcy ze Smrocka
16 lipca 1905 r.	Teofil Kossakowski l. 35, wdowiec po Walerii zd. Załęska zm.13 stycznia br., ur. i zam. Rzechowo Duże par. Gąsewo, syn Jana i Anny	Marcella Olkowska l. 24, ur. Olki par. Gąsewo, zam. Ciepielewo córka Konstantego i	Józef Olkowski l. 44, Adam Olkowski l. 30, właściciele ziemscy z Ciepielewa

	zd. Mossakowska, właściciel ziemski	Rozalii zd. Olkowska, właściciele ziemscy	
23 sierpnia 1905 r.	Feliks Jan Borucki l. 24, ur. i zam. Łasiewity par. Różan, syn Józefa i Rozalii zd. Napierkowska, gospodarze	Joanna Grabowska l. 17, ur. Łaś, córka Adolfa i Rozalii zd. Chrzanowska, gospodarze	Antoni Chełstowski l. 24, gospodarz z Goś, Feliks Napierkowski l. 24, gospodarz z Bełdyk
24 września 1905 r.	Tomasz Świerczewski l. 23, ur. Makowica par. Maków, zam. Janopole par. Czerwonka, syn nieżyj. Jana i żyj. Julianny zd. Kacprzycka zamężna Szumlińska, gospodarze	Kazimira Abramska l. 19, ur. Rostki, zam. Daniłowo, córka Tomasza i Apolonii zd. Fabisiak, gospodarze	Tomasz Szumliński l. 42, Konstanty Szumlinski l. 26, gospodarze z Janopola
18 października 1905 r.	Bronisław Pol l.24, ur. i zam. Ostrołęka, syn Antoniego i Aleksandry zd. Nowicka, płockarze	Antonina Górka l. 18, ur. i zam. Smrock, córka Jana i Marianny zd. Łada, gospodarze	Stefan Rzepiński l. 35, Władysław Todorowski l. 29, gospodarze ze Smrocka
29 października 1905 r.	Feliks Kisielewski l. 22, ur. Obrębek par. Dzierżenin, zam. Magnuszew Mały, syn Tomasza i Antoniny zd. Pielach, parobcy	Marianna Wiśniewska l. 18, ur. Żabin Karniewski par. Karniewo, zam. Magnuszew Mały, córka zm. Wincentego i żyj. Józefy zd. Żabicka, zamężnej Saliszewska?	Antoni Łach l. 45, Piotr Zając l. 32, parobcy z Magnuszewa Małego
6 listopada 1905 r.	Jan Wiśniewski l. 44, ur. Grzanka par. Maków, zam. Sielc Nowy, syn zm. Piotra i Marianny zd. Bylicka, wyrobnik	Katarzyna Załęska l. 51, ur. Obierwia par. Ostrołęka, zam. Łaś, córka zm. Tomasza i Anny zd. Duszak, wyrobnica	Jan Bojarski l. 60, wyrobnik z Łasi, Piotr Jaworski l. 60, wyrobnik z Szelkowa
29 listopada 1905 r.	Antoni Kuchta l. 30, ur. Św. Rozalia, zam. Łaś, syn Piotra i Ludwiki zd. Olszewska, wyrobnicy	Franciszka Łada l. 24, ur. i zam. Laski, córka Andrzeja i Marianny zd. Pilecka, gospodarze	Franc Techmański l. 28, Wojciech Abramski l. 50, gospodarze z Łasi
17 stycznia 1906 r.	Stanisław Kieszak l. 19, ur. Przeradowo par. Zambski, zam. Szelków, syn Adama i Michaliny zd. Jędraszka, wyrobnicy	Wiktoria Zamęska l. 26, ur. Sypniewo par. Gąsewo, zam. Szelków, córka Adama i Karoliny zd. Niczewicz, wyrobnicy	Piotr Skrzecz l. 40, Antoni Krupiński l. 45, gospodarze z Szelkowa
28 stycznia 1906 r.	Piotr Cikocz l. 19, ur. Osiek Górny par. Gołymin, zam. Magnuszew Mały, syn Andrzeja i Balbiny zd. Dymecka zam. Zambski, sadownicy	Anna Roicka l. 17, ur. Wola Polewna par. Lubiel, zam. Magnuszew Mały, córka Aleksandra i Marianny zd. Siennicka, parobcy	Mikołaj Grala l. 36, Stanisław Ochendowski l. 30, parobcy z Magnuszewa Małego
7 lutego 1906 r.	Ignacy Dyl l. 30, wdowiec po Joannie zd. Napierkowska zm. w Dzbądzu 11 marca 1905 r., ur. i zam. Dzbądz par. Różan, syn zm. Tomasza i żyj. Karoliny zd. Dukrawiec, gospodarz	Rozalia Świercz l. 22, ur. Łaś zam. Binduszka, córka Jana i Wiktorii zd. Wasilewska, gospodarze	Marcel ? l. 43, Antoni Szczesik l. 35, gospodarze z Binduszki
11 lutego 1906 r.	Władysław Rutkowski l. 23, ur. Łachy par. Lubiel, syna Jana i Wiktorii zd. Chełchowska, parobcy ze Smrocka	Stefania Zielińska l. 23, ur. Grabowo par. Ostrołęka, zam. Smrock, córka Władysława i Anny zd. Grochocka, parobcy	Konstanty Kłos l. 50, Feliks Danielczyk l. 40, parobcy ze Smrocka
12 lutego 1906 r.	Józef Napiórkowski l. 36, ur. i zam. Chrzczonki par. Różan, syn zm. Wiktora i żyj. Marianny zd. Kawczyńska, gospodarze	Józefa Miecznikowska l. 19, ur. i zam. Św. Rozalia, córka Jana i Rozalii zd. Pikulska, gospodarze	Antoni Krukowski l. 28, Marian Kobyliński l. 26, gospodarze z Tłuszcza
14 lutego 1906 r.	Antoni Latek l. 26, ur. i zam. Sielc Stary, syn zm. Pawła i żyj. przy bracie Teresy zd. Ślesicka	Rozalia Chodyna l. 21, ur. i zam. Sielc Stary, córka Karla i Heleny zd. Kamińska, gospodarze	Jan Dąbek l. 38, Piotr Gregorek l. 60, gospodarze z Sielca Starego
14 lutego 1906 r.	Aleksander Chełchowski l. 24, ur. i zam. Sielc Nowy, syn Józefa i	Rozalia Rzewnicka l. 23, ur. Biedrzyce-Koziegłowy par.	Władysław Tymiński l. 24, Jan Ogonowski l. 30,

	Rozalii zd. Głażewska, właściciele ziemscy	Gąsewo, zam. Szelków Nowy, córka Stanisława i Julianny zd. Załęska, właściciele ziemscy	właściciele ziemscy z Szelkowa Nowego
14 lutego 1906 r.	Józef Skrzydlak l. 44, ur. i zam. Dzierżanowo par. Szwelice, syn zm. Jana i Anny zd. Nalewajek, gospodarz	Eufemia Sosnowik l. 19, ur. Kaptury, córka Stanisława i Wiktorii zd. Zawieska, gospodarze	Piotr Skrzecz l. 40, Antoni Golenda l. 46, gospodarze
19 lutego 1906 r.	Jan Rachuba l. 18, ur. i zam. Strachocin, syn zm. Wojciecha i Rozalii zd. Gronwald, gospodarz	Rozalia Cikacz l. 17, ur. i zam. Strachocin Nowy, córka Grzegorza i Marianny zd. Dzik, gospodarze	Grzegorz Ząbek l. 56, Józef Leśnik l. 28, gospodarze ze Strachocina Nowego
19 lutego 1906 r.	Jan Napiórkowski l. 23, ur. i zam. Perzanowo par. Czerwonka, syn zm. Antoniego i żyj. Julianny zd. Sikorska, wyrobnicy	Franciszka Bagieńska l. 33, ur. Magnuszew Mały zam. Orzyc, córka Franciszka i Józefy zd. Tadrzak, gospodarze	Stanisław Gojeś l. 50, Konstanty Rzepiński l. 36, gospodarze z Orzyca
19 lutego 1906 r.	Paweł Golon l. 20, ur. Ludwinowo par. Goworowo, zam. Sielc Nowy, syn Piotra i Zuzanny zd. Krupa, gospodarze	Rozalia Szydło l. 22, ur. i zam. Sielc, córka Józefa i Marianny zd. Wielgolawska, gospodarze	Władysław Idzikowski l. 30, Robert Kołakowski l. 26, właściciele ziemscy z Sielca Nowego
21 lutego 1906 r.	Józef Żurawiński l. 29, ur. i zam. Gnojno par. Zambski, syn Rocha i Agnieszki zd. Kobiałka, gospodarz	Franciszka Jabłonowska l. 17 , ur. i zam. Laski, córka Franciszka i Rozalii zd. Kowalska, gospodarze	Jan Olkowski l. 60, Adam Chodyna l. 45, gospodarze z Lasek
21 lutego 1906 r.	Zacheusz Gutowski l. 30, ur. Guty Duże par. Gąsewo, zam. Rzewnie par. Różan, syn Antoniego i Marianny zd. Kacprzycka, właściciele ziemscy	Teodozja Tymińska l. 21, ur. i zam. Szelków Nowy, córka zm. Teodora i żyj. Eleonory zd. Sokołowska, zamężna Miłoszewska, właściciele ziemscy	Jan Ogonowski l. 30, Marcin Miłoszewski l. 45, właściciele ziemscy z Szelkowa Nowego
25 lutego 1906 r.	Bronisław Zawadzki l. 23, ur. Zalesie par. Przewodowo, zam. Magnuszew Mały, syn zm. Wojciecha i Jadwigi zd. Gawrych, parobcy	Wiktoria Soliwoda l. 34, ur. Rzewnie par. Różan, zam. Magnuszew Mały, córka zm. Piotra i Marianny zd. Waśkiewicz, służąca	Mikołaj Grala l. 36, Stanisław Piotrowski l. 35, parobcy z Magnuszewa Małego
25 lutego 1906 r.	Józef Szymański l. 19, ur. i zam. Ciepielewo, syn Paulina i Wiktorii zd. Pałasz, gospodarze	Józefa Olkowska l. 27, ur. i zam. Szelków, córka Jana i zm. Konstancji zd. Golenda, gospodarze	Stanisław Chodyna l. 52, Antoni Szymborski l. 30, gospodarze z Lasek
25 kwietnia 1906 r.	Władysław Brdynkiewicz l. 58, wdowiec po Mariannie zd. Wierzbicka zm. 21 czerwca 1904 r., ur. i zam. Magnuszew Mały, syn zm. Andrzeja i Marianny zd. Adamska, gospodarz	Anna Pędowska l. 45, zd. Chmielewska, wdowa po Marcinie zm. 4 lipca 1905 r., ur. Kalinowo par. Zambski, zam. Olszewnica, córka zm. Józefa i Zuzanny zd. Kilisiak	Jan Borowiński l. 30, Antoni Łach l. 44, gospodarze z Magnuszewa Małego
6 maja 1906 r.	Aleksander Łata l. 21, wdowiec po Franciszce zd. Kocińska zm. 2 lutego 1906 r., ur. Słowiki par. Czerwonka, zam. Orzyc, syn zm. Leona i Julianny zd. Sojak, parobcy	Marianna Kocińska l. 17, ur. i zam. Orzyc, córka nieżyj. Piotra i żyj. Jadwigi zd. Berant, wyrobnicy	Mikołaj Grala l. 32, Julian Młodzianowski l. 32, parobcy z Magnuszewa Małego
27 maja 1906 r.	Marcel Grochowski l. 39, wdowiec po Mariannie zd. Szmit zm. 23 grudnia 1904 r. w Głódkach, ur. i zam. Głódki par. Szwelice, syn zm. Leopolda i Julianny zd. Załęska, stolarz	Rozalia Minurska l. 19, ur. i zam. Magnuszew Wielki, córka niezamężnej Katarzyny, przy matce	Andrzej Sieczkowski l. 50, Wincenty Sieczkowski l. 45, gospodarze z Magnuszewa Wielkiego
10 czerwca 1906 r.	Stanisław Soliwoda l. 23, ur. Ciepielewo, zam. Orzyc, syn zm.	Anastazja Kowalska l. 19, ur. i zam. Orzyc, córka Piotra i Anny zd. Welenc, wyrobnicy	Szymon Podgórski l. 40, Piotr Zajskuk? l. 40, parobcy z Orzyca

	Piotra i Marianny zd. Lewosiekiewicz?, parobek		
11 czerwca 1906 r.	Franciszek Kamiński l. 20, ur. i zam. Laski, syn Kazimierza i Józefy zd. Penger, gospodarze	Rozalia Rudzińska l. 20, ur. i zam. Magnuszew Wielki, córka Stanisława i Teodory zd. Szydlik, gospodarze	Andrzej Sieczkowski l. 50, Józef Borowiński l. 50, gospodarze z Magnuszewa Wielkiego
13 czerwca 1906 r.	Józef Kędzierski l. 28, ur. i zam. Ludwinowo par. Goworowo, syn zm. Jana i żyj. Anny zd. Gołębiewska, gospodarz	Małgorzata Wasilewska l. 21, ur. i zam. Łaś, córka Stanisława i zm. Elżbiety zd. Kuchta, gospodarze	Antoni Abramski l. 24, Franciszek Techmański l. 25, gospodarze z Łasi
4 lipca 1906 r.	Józef Ausfeldt l.26, ur. i zam. Głodowo par. Szwelice, syn zm. Grzegorza i Katarzyny zd. Grzybowska, gospodarz	Józefa Dzik l. 18, ur. i zam. Magnuszew Wielki, córka Stefana i Julianny zd. Brzostek, gospodarze	Grzegorz Cikacz l. 47, gospodarz z Strachocina Nowego, Andrzej Sieczkowski l. 50
8 lipca 1906 r.	Jan Głażewski l. 30, wdowiec po Mariannie zd. Załęskiej zm. 26 września 1905 r., ur. i zam. Chrzczony par. Różan, syn Wawrzyńca i zm. Marianny zd. Milewska, właściciel ziemski	Feliksa Perzanowska zd. Dzwonkowska, l. 24. ur. i zam. Sielc Nowy, wdowa po Janie zm. 18 marca 1904 r., córka Konstantego i Karoliny zd. Napierkowska, właściciele ziemscy	Kazimierz Rzewnicki l. 30, Konstanty Dzwonkowski l. 25, właściciele ziemscy z Sielca Nowego
5 sierpnia 1906 r.	Julian Milewski l. 27, ur. i zam. Sielc Nowy, syn Franciszka i Heleny zd. Biedrzycka, właściciele ziemscy	Rozalia Chełchowska l. 22, ur. i zam. Sielc Nowy, córka Józefa i Rozalii zd. Głażewska, właściciele ziemscy	Aleksander Biedrzycki l. 24, Stanisław Kołakowski l. 25, właściciele ziemscy z Sielca Nowego
5 sierpnia 1906 r.	Antoni Świercz l. 27, ur. i zam. Strachocin Stary, syn Jana i zm. Marianny zd. Michalewska, wyrobnicy	Bronisława Głażewska l. 36, ur. Szelków, zam. Strachocin Stary, córka zm. Jana i żyj. Rozalii zd. Zabiewska?, wyrobnicy	Stefan Kowalski l. 30, Bolesław Kowalski l. 25, wyrobnicy ze Strachocina Starego
16 września 1906 r.	Józef Zamęcki l. 27, ur. Łubienica pow. Pułtusk, zam. Magnuszew Mały, syn Konstantego i Konstancji zd. Skrzecz, parobcy	Katarzyna Zawiejska l. 22, ur. Sokołowo par. Zambski, zam. Magnuszew Mały, córka Franciszka i Józefy zd. Topolewska, kowale	Mikołaj Grala l. 36(sic!), Julian Młodzianowski l. 46, parobcy z Magnuszewa Małego
23 września 1906 r.	Mikołaj Sarnik l. 45, wdowiec po Wiktorii zd. Ślesicka zm. 2 sierpnia 1906 r., ur. Jasienica par. Karniewo, zam. Strachocin Stary, syn zm. Antoniego i Ewy zd. Kostrzewska, wyrobnik	Marianna Latek zd. Reciek l. 29, wdowa po Józefie zm. Warszawa-Krakowskie Przedmieście 8 maja 1903 r., ur. i zam. Sielc Stary, córka Piotra i Katarzyny zd. Fijałek, wyrobnica	Ludwik Szymański l. 26, gospodarz z Sielca Starego, Stanisław Dziewulski l. 40, gospodarz z Rowów
10 października 1906 r.	Grzegorz Olszewski l. 57, wdowiec po Mariannie zd. Kaczyńskiej zm. 25 października 1904 r. w Pułtusku, ur. Kaczyn pow. Wysokie Maz., zam. Lipiny par. Lubiel, syn zm. Józefa i Anny zd. Olszewska, wyrobnik	Marianna Chrzanowska zd. Gerwatowska l. 60, wdowa po Wojciechu zm. 5 stycznia 1905 r., ur. par. Lubowidz, zam. Kaptury, córka zm. Piotra i Marianny zd. Sztalmerska, gospodyni	Jan Olszewski l. 65, gospodarz z Lipin, Jan Olkowski l. 60, kościelny z Szelkowa
10 października 1906 r.	Franciszek Kopczyński l. 25, ur. i zam. Orzyc, syn Pawła i zm. Marianny zd. Skrzecz, gospodarze	Rozalia Jabłonowska l. 17, ur. i zam. Laski, córka Józefa i Marianny zd. Wiśniewska, gospodarze	Antoni Szymborski l. 40, Tomasz Bobowski l. 50, gospodarze z Lasek
21 października 1906 r.	Adam Bieżuński l. 22, ur. Psary par. Obryte, zam. Magnuszew Wielki, syn zm. Pawła i żyj. Marianny zd. Sobbota, parobek	Leokadia Nowakowska l.22 , ur. Mrozy par. Różan, zam. Magnuszew Wielki, córka niezamężnej Anny, wyrobnicy ze Słowików, służąca	Ludwik Kobyliński l. 25, Władysław Górka l. 23, gospodarze ze Słowików

24 października 1906 r.	Antoni Siarnik l. 24, ur. Ośnica par. Karniewo, zam. Strachocin Nowy, syn Mikołaja i zm. Wiktorii zd. Ślesicka, wyrobnicy	Bronisława Świerczewska l. 17, ur. i zam. Smrock, córka Feliksa i Marianny zd. Minasiewicz, gospodarze	Julian Gojeś? l. 50, Adam Cienkowski l. 45, gospodarze ze Smrocka
28 października 1906 r.	Feliks Chojecki l. 28, ur. Nowo-Mińsk gub. warszawska, zam. Warszawa par. Św. Jana, syn zm. Stanisława i żyj. Elżbiety zd. Siekierska, kamieniarz	Rozalia Andrianiak l. 24 , ur. i zam. Magnuszew Wielki, córka Antoniego i Katarzyny zd. Babrowska, gospodarze	Władysław Tymiński l. 24, właściciel ziemski z Magnuszewa Wielkiego, Wincenty Sieczkowski l. 42, gospodarz z Magnuszewa Wielkiego
29 października 1906 r.	Ignacy Kunieński l. 27, ur. i zam. Małki par. Różan, syn Andrzeja i Julianny zd. Pepłowska, właściciele ziemscy	Stanisława Ogonowska l. 18, ur. i zam. Strachocin Stary, córka Antoniego i Rozalii zd. Godlewska, właściciele ziemscy	Ludwik Załęski l. 60, Jan Budny l. 60, właściciele ziemscy ze Strachocina Starego
12 listopada 1906 r.	Jan Minorski l. 47, wdowiec po Antoninie zd. Techmańska zm. 31 sierpnia 1906 r., ur. Budy-Krasińskie, syn zm. Stanisława i Marianny zd. Wiśniewska, zam. Magnuszew Wielki, gospodarz	Emilia Piszewska l. 18, ur. i zam. Strachocin Nowy, córka Konstantego i Anny zd. Cikacz, gospodarze	Grzegorz Ząbek l. 50 z Strachocina Nowego, Ludwik Skrzecz l. 53 ze Smrocka, gospodarze
14 listopada 1906 r.	Jan Leśnik l. 29,ur. i zam. Strachocin Nowy, syn Teodora i Zofii zd. Szmitkowska, gospodarze	Antonina Gierwatowska l. 25, ur. i zam. Kaptury, córka Michała i zm. Jadwigi zd. Napierkowska, właściciele ziemscy	Franciszek Sobecki l. 45, Stanisław Sosnowicz l. 50, gospodarze z Kapturów
21 listopada 1906 r.	Aleksander Skowroński l. 25, ur. i zam. Dzierżanowo par. Szwelice, syn Jana i Balbiny zd. Andrzejewska, gospodarze	Bronisława Marianna Skrzecz l. 20, ur. i zam. Szelków, córka Jakuba i Marianny zd. Kubicka, gospodarze	Antoni Krukowski l. 45, Franciszek Matuszewski l. 50, gospodarze z Szelkowa

Źródło: APW-P, ASC Szelków, Małżeństwa 1904-1906.